

ЕЛЕКТРОННЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Незалежна асоціація банків України
Вих. № 4483-09/02
від 09.02.2018р.

Національний банк України

В.о. Голови Національного банку
України
пану СМОЛЮ Я.В.

копія: Головному бухгалтеру – Директору
Департаменту бухгалтерського обліку
пану ЛУКАСЕВИЧУ Б.В

Шановний Якове Васильовичу!

Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу та бажаємо успіхів у професійній діяльності.

Незалежна асоціація банків України (далі – НАБУ) вважає за необхідне проінформувати Національний банк України (далі – НБУ) та довести свою стурбованість щодо позиції Головного Управління ДФС у м. Києві при проведенні податкових перевірок банківської діяльності за період з 01.01.2014 року по 30.09.17 року.

Так, мова йде про питання виключення з витрат Банку коштів, перерахованих до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд), як обов'язкового регулярного збору, у розмірі перевищення 4% прибутку попереднього звітного періоду.

Згідно Акту ДФС від 01.02.2018 року, фахівцями фіскальної служби зроблено висновок, що Банком неправомірно зменшено фінансовий результат податкового звітного періоду на суму коштів, які були перераховані до Фонду на виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон 4452-VI).

На думку фахівців ДФС, до 30.07.2017 року Фонд не був платником податків та обов'язкові внески банків до Фонду носять ознаки благодійних внесків. Тому, відповідно до пп. 140.5.9 п. 140.5 статті 140 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), який визначає, що «фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується на суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, **безоплатно** перерахованих (переданих) протягом звітного (податкового) року **неприбутковим організаціям**, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування коштів, передачі, робіт, послуг у розмірі, що перевищує 4 відсотки оподаткованого прибутку попереднього звітного року», ДФС вважає, що Банки **повинні** коригувати фінансовий результат до оподаткування на суму грошових коштів, перерахованих до Фонду у якості збору, у період перебування його у Реєстрі неприбуткових установ та організацій.

Як вбачається із вищевикладеного, до 17.06.2017 року головною ознакою організації, на користь якої були перераховані кошти або товари, виконані роботи, надані послуги, на суму або вартість яких відповідно має бути збільшено фінансовий результат податкового (звітного) періоду, є те, що така організація має бути **неприбутковою**.

Ознаки неприбутковості організації визначені у підпункті 14.1.121 пункту 14.1. статті 14 та підпункті 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ.

Так, згідно із підпунктом 14.1.121 пункту 14.1. статті 14 ПКУ неприбуткова організація **не є платником податку**.

У відповідності до підпункту 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ, неприбутковим підприємством, установою та організацією є підприємство, установа та організація, що **одночасно** відповідає таким вимогам:

1) утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

2) установчі документи якої містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб;

3) установчі документи якої передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення);

4) внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Статус Фонду як юридичної особи визначений у Законі 4452-VI.

Так, згідно із статтею 3 Закону 4452-VI, Фонд є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні. Фонд є суб'єктом управління майном, самостійно володіє, користується і розпоряджається належним майном, вчиняючи стосовно нього будь-які дії (у тому числі відчуження, передача в оренду, ліквідація), що не суперечать законодавству та меті діяльності Фонду.

В Законі 4452-VI не визначається, що Фонд не є платником податку. Разом з цим, як вбачається із інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Фонд взятий на облік як платник податків 17.06.2005 року. Отже, вищевикладене однозначно вказує на те, що Фонд є платником податків.

Також звертаємо увагу, що установчі документи Фонду не містять ознак 2 та 3 підпункту 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ. З усіх вимог, визначених у підпункті 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ, Фонд відповідав лише одній – був внесений контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій. Однак, підпунктом 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ встановлена обов'язковість відповідності неприбуткової організації всім чотирьом вимогам. При цьому, саме через невідповідність Фонду ознакам неприбуткової організації його з 01.07.2017 було виключено з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Крім статусу Фонду, необхідно також врахувати й природу платежів банків до Фонду. Відповідно до статей 22-24 Закону 4452-VI, банки зобов'язані сплачувати регулярні (а в деяких випадках – спеціальні) збори до Фонду, а за несплату таких зборів встановлені пеня та штрафи. Згідно зі ст.17 цього Закону, участь банків у Фонді є обов'язковою. З урахуванням

обов'язкового характеру цих зборів, їх регулярності, підходу до визначення розміру та того факту, що вони встановлені законом, такі збори майже повністю відповідають визначенню збору за п.6.2. ПКУ.

Очевидно, що метою норми п.140.5.9 ПКУ є запобігання розмиванню бази оподаткування шляхом виведенню прибутку на користь неплатників податку під виглядом благодійної допомоги, безповоротної фінансової допомоги або інших аналогічних платежів. Обов'язкові збори банків у Фонд, які встановлені законом та, розмір та строки сплати яких не залежать від волі банків, аж ніяк не можуть сприйматись як умисний спосіб податкової оптимізації.

Підсумовуючи викладене, ми вважаємо, що застосування коригування за п.140.5.9 ПКУ до таких платежів може бути лише наслідком ігнорування сутності цих операцій, їх мети та вибіркового формального застосування п.140.5.9 ПКУ, яке ми вважаємо несправедливим та неприпустимим.

Ми усвідомлюємо, що дане питання потрібно вирішувати комплексно, шляхом внесення змін до редакції п.140.5.9. ПКУ та готові, спільно з регулятором, до цієї роботи.

Порушене у цьому зверненні питання, на нашу думку, шановний Якове Васильовичу, мають вкрай важливе значення для банківської системи в цілому, оскільки питання сплати обов'язкових платежів до Фонду стосуються кожного банку України без виключення, а застосування вищенаведених фіскальних підходів контролюючими органами ДФС призведе до масштабного застосування штрафних санкцій та донарахувань з податку на прибуток.

За інформацією Асоціації, в 2018 році планові податкові перевірки будуть проведені у десяти банках-членах НАБУ.

Інформуємо, що для вирішення питання НАБУ також звернулась до Міністерства фінансів України та ФГВФО з аналогічним листом.

У зв'язку із цим, звертаємось до НБУ, з проханням проаналізувати ситуацію, що склалася, підтримати позицію банківської спільноти, та розглянути можливість участі представників НБУ у робочій зустрічі, на якій, спільно з усіма зацікавленими сторонами, знайти найбільш оптимальне рішення вищевикладеного питання.

Зустріч запланована **22 лютого 2018 о 10.00** у приміщенні НАБУ за адресою: м. Київ, вул. Велика Васильківська (Червоноармійська), 72, 3 під'їзд, поверх 3. Будемо щиро вдячні за інформацію про представників НБУ, які візьмуть участь у цій зустрічі.

Сподіваємось на підтримку позиції банківської спільноти та зворотній зв'язок.

З повагою

Виконавчий директор

Олена Коробкова